

Національний технічний університет
України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»

Інститут спеціального зв'язку та захисту
інформації КПІ ім. Ігоря Сікорського
Спеціальна кафедра № 4

МІЖНАРОДНА БЕЗПЕКА ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ

Робоча програма навчальної дисципліни (силабус)

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>12 Інформаційні технології</i>
Спеціальність	<i>122 Комп'ютерні науки</i>
Освітньо-професійна програма	<i>Комп'ютерні системи і технології спеціального зв'язку</i>
Статус дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Форма навчання	<i>Очна (Денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>II рік підготовки, весінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>1 кредит</i>
Семестровий контроль / контрольні заходи	<i>Залік / Модульна контрольна робота</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лекції та семінарські заняття: Валерій АНАНЬІН</i>
Розміщення курсу	<i>Google Classroom</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Силабус освітнього компонента “Міжнародна безпека та євроатлантична інтеграція України” складено відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів “Комп’ютерні системи і технології спеціального зв’язку” спеціальності 122 – Комп’ютерні науки.

Метою навчальної дисципліни є підсилення у курсантів наступних компетентностей: (ЗК 1) Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу; (ЗК 2) Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; (ЗК 7) Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; (ЗК 11) Здатність приймати обґрунтовані рішення; (ЗК 13) Здатність діяти на основі етичних міркувань; (ЗК 14) Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; (ЗК 15) Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Предметом навчальної дисципліни є система знань з міжнародних відносин, міжнародної безпеки, інтеграційних міжнародних процесів і євроатлантичної інтеграції України, навичок і вмінь, що спрямовані на формування професійних і соціальних компетентностей з управління підрозділом та методичних здібностей майбутніх фахівців до організації і проведення занять і виховної роботи з особовим складом, стосовно вимог адаптації норм службової та професійної діяльності до стандартів ЄС.

Програмні результати навчання, на підсилення та покращення яких спрямована дисципліна: (ПР 22) Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

2. Пререквізити та постреквізити навчальної дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Успішне вирішення завдань навчальної дисципліни базується на засвоєнні курсантами знань та умінь, сформованих у них, в результаті вивчення таких навчальних дисциплін: “Історія України”, “Правознавство”.

Навчальні дисципліни, які забезпечуються цією навчальною дисципліною - “Психологія і педагогіка військових колективів”, “Морально-психологічне забезпечення професійної діяльності підрозділів Держспецзв’язку” і “Філософія”.

3. Зміст навчальної дисципліни

Семестр 4-й

Семестровий (кредитний) модуль.

Розділ I. Глобальні трансформації у сучасному світі та проблеми безпеки.

Тема 1. Основи теорії і методології аналізу глобальних трансформаційних процесів.

Тема 2. Безпека як соціальна проблема та стратегічна перспектива людства.

Розділ II. Міжнародна безпека і стратегічні пріоритети євроатлантичної інтеграції України.

Тема 3. Глобалізація світу і проблеми міжнародної безпеки.

Тема 4. Україна як об’єкт і суб’єкт європейської системи безпеки.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Основна література:

1. Ананьїн В. О., Горлинський В. В., Пучков О. О. Міжнародна безпека та євроатлантична інтеграція України : навч. посіб. Київ : ІСЗЗІ КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 231 с.
2. Ананьїн В. О., Горлинський В. В., Пучков О. О. Міжнародна безпека та євроатлантична інтеграція України : навч.-метод. посіб. Київ : ІСЗЗІ КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 52 с.
3. Білоус О, Доцяк І, Климочук В. Євроатлантична інтеграція України: проблеми та перспективи. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Івано-Франківськ, 2007. 108с.
4. Голопатюк С., Козій І., Ординович А. Посібник з питань європейської та євроатлантичної інтеграції для Збройних Сил України. Київ : Варта, 2008. 64 с.

Додаткова література:

1. Міжнародні відносини і євроатлантичне майбутнє України: підручник. /За заг. ред. В. В. Балабіна. Київ : НАОУ, 2005. 403 с.
2. Міжнародні відносини і євроатлантична інтеграція України: підручник / В. І. Абрамов, Л. С. Голопатюк, О. Ф. Деменко, П. О. Демчук. Київ : НАОУ, 2005. 403 с.
3. Соснін О. В. Сучасні міжнародні системи та глобальний розвиток (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри): навч. посіб. /О. В. Соснін, В. Г. Воронкова, О. Є. Постол. Київ : Центр навчальної літератури, 2015. 556 с.
4. Безносюк О. О. Актуальні аспекти євроатлантичної інтеграції України: кредитно модульна система навчання. К.: ТОВ Інфодрук, 2008. 241 с.
5. Безпека України: актуальні проблеми та критерії оцінки: монографія. /За заг. ред. В. О. Ананьїна. Київ : ІСЗЗІ НТУУ «КПІ», 2013. 238 с.
6. Безпека українського суспільства в умовах глобальних трансформаційних процесів: монографія. /Ананьїн В. О., Пучков О. О., Ананьїн О. В. Київ : ВІТІ НТУУ «КПІ», 2012. 285 с.
7. Безпека сталого розвитку України: побудова в умовах глобальних викликів: монографія /За ред. В. О. Ананьїна. Київ : ІСЗЗІ НТУУ «КПІ», 2009. 271 с.
8. Горлинський В. В. Філософія безпеки і сталого людського розвитку: ціннісний вимір: монографія. Київ : Вид. ПАРАПАН, 2011. 378 с.
9. Інформаційний довідник з міжнародних відносин і зовнішньої політики України. Київ : НУО України, 2011. 377 с.
10. Довідник НАТО. Брюссель, 2006. 383 с.
11. Організація Північноатлантичного договору: офіційний сайт НАТО. URL: <https://www.nato.int/cps/en/natohq/organisation.htm>.
12. Мітряєва С. І. Європейська безпека і Україна: навч. посіб. Ужгород : Ліра, 2008. 222 с.
13. Закон України Про національну безпеку України 21 червня 2018 року № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.
14. Стратегія національної безпеки України «Безпека людини – безпека країни», затверджена Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020/print>.
15. Стратегія комунікації у сфері європейської інтеграції на 2018–2021 роки від 25 жовтня 2017 р. № 779-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/250383204>.
16. Хартія про особливе партнерство між Україною та Організацією Північноатлантичного договору від 09.07. 1997 р. Декларація про доповнення Хартії про особливе партнерство від 21.08.2009 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_002#Text.
17. Закон України “Про основні засади забезпечення кібербезпеки України” від 5 жовтня 2017 року № 2163-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>.
18. Стратегія кібербезпеки України, затверджена Указом Президента України від 15 березня 2016 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/96/2016#Text>.
19. Доктрина інформаційної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 25 лютого 2017 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/47/2017#Text>.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Навчальний процес за даною дисципліною складається з лекцій, семінарських занять, що проводяться за розкладом, підготовки реферату (ІСЗ), системної самостійної роботи, модульної контрольної роботи за 1–3 змістовними модулями, рубіжного контролю, залікової контрольної роботи, а також проведення індивідуальних і групових консультацій за графіком консультацій.

Якість навчання забезпечується шляхом постановки і розв'язання проблемних питань на семінарських заняттях, застосуванням активних форм навчання. Керівництво самостійною роботою відбувається шляхом визначення завдань і рекомендацій для самостійного відпрацювання навчального матеріалу та систематичним контролем викладача за ходом відпрацювання навчальних завдань.

У випадку запровадження обмежувальних заходів, що унеможливають організацію і здійснення освітнього процесу в навчальних приміщеннях у складі груп, проведення навчальних занять з даного кредитного модуля можна здійснювати віддалено з використанням технологій дистанційного навчання.

Навчальна література, зазначена в пункті 4 цієї робочої програми кредитного модуля, є відкритою, не містить відомостей з обмеженим доступом і може бути оприлюднена з використанням технологій дистанційного навчання, а сама програма не потребує коригування у випадку проведення навчальних занять у дистанційному режимі.

Структура кредитного модуля

Номери, назви розділів, тем і питання навчальних занять, посилання на літературу		Кількість годин				
		Всього	у тому числі			
			Лекції	Практичні (семінарські) заняття	Лабораторні заняття (комп'ютерний практикум)	СР
Розділ (змістовий модуль) 1. Глобальні трансформації у сучасному світі та проблеми безпеки						
Тема 1	Основи теорії і методології аналізу глобальних трансформаційних процесів.	4,5	2	2	-	0,5
Заняття 1/1	Глобальні трансформації та еволюція системи міжнародних відносин. 1. Поняття, предмет, принципи, механізми і суб'єкти міжнародних відносин. 2. Глобальні трансформації та тенденції розвитку міжнародних відносин. 3. Україна в світовій системі геополітичних координат. Основа література: [1–4]	2	2	-	-	-
Заняття 1/2	Глобальні та регіональні зміни міжнародних відносин. 1. Характеристика міжнародних	2,5	-	2	-	0,5

	<p>відносин: сутність, принципи, глобальні і регіональні суб'єкти (ООН, ОБСЄ, РЄ, ЄС, НАТО тощо).</p> <p>2. Генезис і еволюція глобальних політичних, економічних, соціальних, інформаційних трансформацій.</p> <p>3. Глобальні проблеми екології, економіки і соціального розвитку та шляхи їх розв'язання.</p> <p>4. Україна в системі геополітичних координат і принципи її зовнішньополітичної діяльності.</p> <p>Основна література: [1–4]</p>					
Тема 2	Безпека як соціальна проблема та стратегічна перспектива людства	6,5	2	2	-	2,5
Заняття 2/1	<p>Безпека як система протидія реальним і потенційним загрозам людського існування.</p> <p>1. Еволюція соціуму і соціального насильства, його сутність і типи.</p> <p>2. Безпека як соціальний феномен і стратегічна мета людського існування, її генезис, сутність, зміст і види.</p> <p>Основна література: [1–4]</p>	2	2	-	-	-
Заняття 2/2	<p>Національна безпека як системне явище: сутність, структура і механізми забезпечення.</p> <p>1. Соціальне насильство як явище в історії людства і передумова генезису безпеки.</p> <p>2. Національна безпека України: сутність, засади, зміст і види безпеки.</p> <p>3. Пріоритети і правові засади забезпечення кібербезпеки і безпеки інформаційних ресурсів.</p> <p>4. МКР за першим змістовним модулем.</p> <p>Основна література: [1–4]</p>	4,5	-	2	-	2,5
Разом за розділом 1		11	4	4	-	3
Розділ (змістовий модуль) 2. Міжнародна безпека і стратегічні пріоритети євроатлантичної інтеграції України						
Тема 3	Глобалізація світу і проблеми міжнародної безпеки.	4,5	2	2	-	0,5
Заняття 3/1	<p>Міжнародна безпека як глобальна стратегічна перспектива.</p> <p>1. Глобалізація світу і міжнародна</p>	2	2	-	-	-

	безпека. 2. Європа в системах глобальної і регіональної безпеки: сучасна і перспективна роль України. Основна література: [1–4]					
Заняття 3/2	Європейська система безпеки: сучасна і перспективна роль України. 1. Сучасна система, принципи і структура міжнародної безпеки: глобальний і регіональний вимір. 2. Євроінтеграційні процеси і проблеми безпеки у європейському регіоні. 3. Інститути європейської системи безпеки: цілі, принципи і механізми функціонування (ОБСЄ, ЄСБО тощо). 4. Національні інтереси України і стратегічні пріоритети євроінтеграції. Основна література: [1–4]	2,5	-	2	-	0,5
Тема 4	Україна як об'єкт і суб'єкт європейської системи безпеки.	4,5	2	2	-	0,5
Заняття 4/1	Євроатлантична інтеграція як напрям сучасної державної політики України. 1. Геополітичне становище, безпекове середовище і стратегічні цілі євроатлантичної інтеграції України. 2. НАТО в системі європейської безпеки. Основна література: [1–4]	2	2	-	-	-
Заняття 4/2	Конституційно-правові засади, принципи і завдання євроатлантичної інтеграції України. 1. Євроатлантична інтеграція України як чинник національної безпеки. 2. Засади створення, принципи функціонування і структура НАТО. 3. Розвиток відносин стратегічного партнерства України з Організацією Північноатлантичного договору. 4. Співробітництво України з НАТО в секторі оборони і безпеки. Основна література: [1–4]	2,5	-	2	-	0,5

Разом за розділом 2	9	4	4	-	1
Реферат	2	-	-	-	2
Залік	8	-	2	-	6
Всього годин	30	8	10	-	12

6. Самостійна робота курсанта

Головними видами самостійної роботи курсантів є: самостійна підготовка до аудиторних занять та самостійна підготовка до заліку.

Доцільно час самостійної підготовки для поглибленого вивчення та закріплення навчального матеріалу розподілити наступним чином:

№ з/п	Назва теми та перелік основних питань (перелік дидактичного забезпечення, посилання на літературу)	Кількість годин СР
1	<i>Тема 1. Основи теорії і методології глобальних трансформаційних процесів. 1. Глобальні проблеми екології, економіки і соціального розвитку. 2. Види міжнародних організацій як основних суб'єктів міжнародних відносин. Основна література: [1–4].</i>	0,5
2	<i>Тема 2. Безпека як соціальна проблема та стратегічна перспектива людства. 1. Сектор безпеки і оборони і національна політика держави. Сили оборони як головний суб'єкт воєнної безпеки. 2. Пріоритети і правові засади забезпечення кібербезпеки і безпеки інформаційних ресурсів. Основна література: [1–4].</i>	2,5
3	<i>Тема 3. Глобалізація світу і проблеми міжнародної безпеки. 1. Глобальні трансформації і проблеми безпеки у Європейському регіоні. 2. Глобальна і регіональна система безпеки: сучасна і перспективна роль України. Основна література: [1–4].</i>	0,5
4	<i>Тема 4. Україна як об'єкт і суб'єкт європейської системи безпеки. 1. Безпекове середовище навколо України і актуальні загрози. 2. Співробітництво України з Організацією Північноатлантичного договору в секторі оборони і безпеки. Основна література: [1–4].</i>	0,5
5	<i>Реферат</i>	2
6	<i>Підготовка до заліку</i>	6
Всього годин		12

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Правила відвідування занять

Відвідування курсантами лекційних і семінарських занять є обов'язковим. Відсутність курсанта на занятті можлива за поважною причиною, про що робиться помітка в журналі відвідування занять.

Правила поведінки на заняттях

Під час аудиторної роботи курсанта на лекції необхідно уважно слухати викладача, осмислювати, узагальнювати теоретичні положення лекції і конспектувати матеріал у власному конспекті з навчальної дисципліни, не порушуючи етичних норм і вимог дисципліни поведінки на заняттях. Всі питання, стосовно змісту матеріалу і методики лекції, можна задавати викладачеві наприкінці заняття. При застосуванні дистанційної форми навчання лекції і семінарські заняття можуть проводитись з використанням платформ Google classroom, Google meet, Zoom, Cisco Webex Meetings. Під час роботи над матеріалами тексту і презентації лекції у віртуальному середовищі, курсант повинен ознайомитись з темою, метою і планом лекції, рекомендованою літературою, основними поняттями і категоріальним апаратом і змістом теми та законспектувати навчальний матеріал.

Під час самостійної роботи необхідно доповнювати конспекти та розкривати складні питання, що не були з'ясовані протягом лекції, використовуючи рекомендовані по темі навчальні посібники та словники. Для успішного самостійного опрацювання та засвоєння навчального матеріалу, курсантам пропонуються такі види роботи: читати та конспектувати рекомендовані першоджерела, тексти та статті за професійно-орієнтованою тематикою; складати конспекти та ставити творчі запитання до прочитаних текстів; писати короткі анотації до наукових джерел; готувати презентації до семінарських занять; писати і захищати реферати та виконувати завдання з формування навичок творчої та дослідницької діяльності.

Семінарське заняття, незалежно від форми проведення і середовища, передбачає розгорнуте обговорення питань плану семінару методами дискусії або конференції і містить виступи курсантів з підготовленими короткими доповідями і рефератами з послідовним обговоренням. На кожному семінарському занятті викладачем оцінюються підготовлені курсантами реферати і виступи, активність в дискусії, вміння формулювати та відстоювати свою позицію, а також проводиться письмовий експрес-контроль засвоєння теми.

Мультимедійна презентація виступу на семінарському занятті дозволяє передавати інформацію у візуалізованому, схематичному вигляді, що підвищує її цінність, можливості розуміння і засвоєння навчального матеріалу, особливо при змішаному або віддаленому режимі навчання. Навчальна презентація розробляється згідно з підпитанням теми семінарського заняття, бути інтерактивною, передбачати зворотній зв'язок з аудиторією.

Презентації для підтримки виступу на семінарському занятті мають бути спрямованими на розкриття основних теоретичних положень теми виступу, містити оптимум наукового тексту у структурованому вигляді, що містить на одному слайді від 3 до 7 окремих положень та мінімум візуалізованих матеріалів. Доповнююча текстова інформація, що спрямована на обґрунтування, презентованих теоретичних положень, має бути озвучена доповідачем, протягом від 7 до 10 хв.

Правила захисту індивідуальних завдань

Опанування навчальною дисципліною передбачає, виконання індивідуального семестрового завдання (ІСЗ) – підготовку кожним курсантом реферату на обрану та узгоджену з викладачем тему. Результати виконання ІСЗ курсантів оцінюються під час їх виступу на семінарських заняттях або в процесі співбесіди з викладачем.

Реферат – це дослідження, огляд наукових і правових джерел, спрямований на вивчення, аналіз і узагальнення ідеї, викладених у наукових працях з визначеної проблеми. Загальний обсяг реферату має становити 16–20 рукописних (надрукованих) аркушів, оформлених як наукова робота. Структурно реферат складається з титульного аркушу, змісту, вступу, двох, трьох питань, висновків, списку використаної літератури.

Автор реферату має підготуватися до виступу на семінарі, щоб на вимогу викладача протягом 5–10 хвилин викласти суть проблеми, що розглядається в рефераті. Для кращого захисту реферату пропонується застосовувати наукову мультимедійну презентацію. Оформлений згідно з вимогами, які пред'являються до наукових робіт, реферат оцінюється викладачем.

Загальними вимогами до реферату є:

- чіткість та логічна послідовність викладення матеріалу;
- переконливість аргументації;
- стислість і точність формулювань, які виключають можливість неоднозначного тлумачення;
- конкретність викладення результатів дослідження;
- наукова обґрунтованість висновків;
- академічна доброчесність
- зв'язок з майбутньою професійною діяльністю.

Підготовка до написання рефератів починається зі складання бібліографії – списку використаної літератури (не менш десяти назв першоджерел, монографій, наукових статей, законодавчих актів) та її опрацювання.

У вступі розкривається важливість та актуальність проблеми, стан її висвітлення у літературі, обов'язково визначаються мета та завдання реферату.

В основній частині, що складається з 2–3 питань, потрібно зробити огляд літератури за темою, у логічній послідовності, аргументовано, з посиланнями на джерела, розкрити зміст кожного питання з відповідними висновками, що узагальнюють результати аналізу його опрацювання в наукових і правових джерелах.

У загальних висновках наводять узагальнюючу оцінку одержаних результатів дослідження стосовно суті питань, що розглядалися у роботі, визначається наукова та практична цінність виконаної роботи. Наприкінці, потрібно підкреслити значущість отриманого знання для формування правової і громадянської свідомості військовослужбовця, професійній діяльності фахівця Держспецзв'язку.

Викладати матеріал слід сучасною українською мовою, короткими чіткими фразами, правильно оформлюючи науковий апарат.

Наприкінці реферату подається список використаної літератури (джерел). Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел згідно з державним стандартом: вказується прізвище автора, його ініціали, повна назва книги, місце видання та рік видання, загальна кількість сторінок; для наукових статей додається номер журналу та номери сторінок публікації.

Загальні правила цитування. Цитування повинно бути повним, допускається пропуск слів, речень, абзаців без перекручення авторського тексту. Випущений текст замінюється трьома крапками. При непрямому цитуванні (переказі) слід бути гранично точним у викладанні думок автора і давати відповідні посилання на джерело. Посилання у тексті реферату на джерело слід зазначати порядковим номером за переліком джерел, виділеним двома квадратними дужками, наприклад: "... у працях [1-3]...". Якщо використовують відомості, матеріали з джерел із великою кількістю сторінок, то у посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, наприклад: [1, с.3].

До оформлення реферату висуваються наступні вимоги – робота має бути надрукована з одного боку паперу формату А4. Робота набирається 14 шрифтом із полуторним інтервалом. Аркуш реферату повинен мати наступні рамки поля: ліве – 25 мм., праве – 15 мм., верхнє – 20 мм. та нижнє – 20 мм. Нумеруються всі сторінки реферату, починаючи з титулу, але на ньому номер сторінки не проставляють. Абзацний відступ повинен бути однаковим упродовж усього тексту роботи і дорівнювати п'яти знакам (1,25 см.).

На титульному аркуші реферату зазначаються: назва інституту, кафедра, назва дисципліни, тема, прізвище, ім'я по батькові виконавця, курс, група, науковий ступень, вчене звання прізвище, ім'я, по батькові особи, що має перевірити реферат, місто та рік.

Друга сторінка має містити план реферату, що складається із вступу, двох або трьох питань та висновки. Остання сторінка містить перелік використаної літератури.

Правила призначення заохочувальних та штрафних балів

Курсанту за роботу в семестрі можуть бути виставлені додаткові заохочувальні гЗ (зі знаком плюс) або штрафні гШ (зі знаком мінус) бали – до 10 балів. Заохочувальні бали гЗ виставляються за: наявності конспекту всіх лекцій, тем самостійного вивчення і семінарських занять; роботу у науковому товаристві за тематикою дисципліни; участь у інститутській або університетській конференціях (конкурсах, семінарах); виконання завдань викладача щодо вдосконалення наочних і навчально-методичних матеріалів з навчальної дисципліни. Штрафні бали гШ нараховуються за: не відпрацювання у конспекті тем пропущених лекційних і самостійних занять; спробу використання недозволених джерел під час проведення експрес-контролю; затримку подання ІСЗ.

Політика дедлайнів та перескладань

Терміни виконання навчальних завдань і контрольні заходи пов'язані з проходженням навчальної програми з дисципліни і розкладом занять. Крайній термін виконання ІСЗ (реферату) – останнє семінарське заняття. Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або вагомі життєві обставини), курсанту надається можливість додатково скласти контрольне завдання протягом найближчого тижня. Тематичне завдання, яке подається на перевірку з порушенням терміну виконання, оцінюється з врахуванням штрафних балів.

Умови перескладання заліку. У разі отримання курсантом незадовільної оцінки або наявності заборгованості, перескладання заліку з дисципліни допускається не більше двох разів. При другому перескладанні заліку у курсанта може приймати комісія, яка створюється завідувачем спеціальної кафедри. Оцінка, отримана курсантом у результаті другого перескладання заліку, є остаточною. Курсант, який був не допущений до складання заліку, або був допущений, але не з'явився без поважної причини на залік (коли присутність курсанта обов'язкова), або був усунений від заліку, вважається таким, що використав відповідну спробу скласти залік з дисципліни і має заборгованість.

Політика щодо академічної доброчесності

Відповідно до Закону України “Про освіту” – Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності – сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми. Списування під час контрольних (модульних) робіт та заліку заборонено (в тому числі із використанням мобільних девайсів).

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України “Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”. **Норми етичної академічної поведінки** студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України “Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”. Детальніше: <https://kpi.ua/code>

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: здійснюється в формі письмового або усного експрес-опитування та виступів за темою семінарського заняття.

Рубіжний контроль: проводиться для уточнення рейтингу курсантів, за результатами вивчення першого, другого і третього змістовних модулів, шляхом виконання модульної контрольної роботи (МКР).

Календарний контроль: провадиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Семестровий контроль: залік, який проводиться в формі залікової контрольної роботи.

Умови допуску до семестрового контролю:

- 1) зарахування виконання семестрового індивідуального завдання – реферату;
- 2) позитивна оцінка за МКР;

Оцінювання результатів навчання курсантів здійснюється у відповідності до Методичних рекомендацій до розроблення і застосування рейтингових систем оцінювання курсантів в ІСЗЗІ КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO) з навчальної дисципліни

1. Рейтинг курсанта а з дисципліни складається з балів, що він отримує за:

- виконання 1 письмового експрес-контролю;
- поточний контроль на практичних і семінарських заняттях (1 усна відповідь);
- виконання модульної контрольної роботи (далі – МКР);
- виконання індивідуального семестрового завдання (далі – ІСЗ) у формі реферату.

2. Критерії нарахування балів.

2.1. Експрес-контрольна робота оцінюються максимум в 15 балів:

- “відмінно” – повна, глибока, логічно струнка і обгрунтована відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 14-15 балів;
- “добре” – достатньо повна і аргументована відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями – 12-13 балів;
- “задовільно” – неповна і недостатньо аргументована відповідь (не менше 60% потрібної інформації) з незначними помилками – 9-11 балів;
- “незадовільно” – відповідь не відповідає вимогам на “задовільно” – 0 балів.

2.2. Максимальний бал за усну відповідь на семінарському занятті оцінюються в 20 балів:

- “відмінно” – повна, глибока, логічно струнка і обгрунтована відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 18-20 балів;
- “добре” – достатньо повна і аргументована відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями – 15-17 балів;
- “задовільно” – неповна і недостатньо аргументована відповідь (не менше 60% потрібної інформації) з незначними помилками – 12-14 балів;
- “незадовільно” – відповідь не відповідає вимогам на “задовільно” – 0 балів.

2.3. Максимальний бал за МКР оцінюється в 25 балів за такими критеріями:

- “відмінно” – повна, глибока, обгрунтована і логічна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 23-25 балів;
- “добре” – достатньо повна, аргументована відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями – 19-22 бали;
- “задовільно” – неповна, неаргументована відповідь (не менше 60% потрібної інформації) з незначними помилками – 15-18 балів;
- “незадовільно” – відповідь не відповідає вимогам на “задовільно” – 0 балів.

2.4. Максимальний бал за ІСЗ (реферат) оцінюється в 40 балів за такими критеріями:

– “відмінно” – творчий підхід, всебічне, глибоке, логічне, аргументоване розкриття проблеми з посиленням на наукові джерела, обґрунтуванням її значущості для майбутньої соціальної і професійної діяльності і розвитку світогляду – 36-40 балів;

– “добре” – повне, науково обґрунтоване, логічне розкриття проблеми з відображенням власної позиції – 30-35 балів;

– “задовільно” – неповне і недостатньо аргументоване розкриття проблеми з певними недоліками – 24-29 балів;

– “незадовільно” – ІСЗ не виконане, тобто ІСЗ не зараховано – 0 балів.

Наявність позитивної оцінки за ІСЗ є однією з умов допуску до залікової контрольної роботи.

2.5. Курсанту за роботу в семестрі можуть бути виставлені додаткові заохочувальні гЗ (зі знаком плюс) або штрафні гШ (зі знаком мінус) бали – до 10 балів. Заохочувальні бали гЗ виставляються за: наявності конспекту всіх лекцій, тем самостійного вивчення і семінарських занять; роботу у науковому товаристві за тематикою дисципліни; участь у інститутській або університетській конференціях (конкурсах, семінарах); виконання завдань викладача щодо вдосконалення наочних і навчально-методичних матеріалів з навчальної дисципліни. Штрафні бали гШ нараховуються за: не відпрацювання у конспекті тем пропущених лекційних і самостійних занять; спробу використання недозволених джерел під час проведення експрес-контролю; затримку подання ІСЗ.

RD з кредитного модуля формується як сума всіх рейтингових балів гК, а також заохочувальних гЗ та штрафних балів гШ

2.6. **Залікова контрольна робота оцінюється в 100 балів** Її оцінка визначається як сума балів із залікової контрольної роботи гЗКР та балів із індивідуального семестрового завдання гІСЗ.

Контрольне завдання ЗКР складається з трьох питань, із переліку, що наданий у Силабусі, на які, курсанту потрібно дати письмові відповіді. Максимальний бал за виконання контрольного завдання ЗКР, що складається з трьох теоретичних питань по 20 балів, оцінюється в 60 балів за такими критеріями:

– “відмінно” – повна, глибока, логічно струнка і науково обґрунтована відповідь (не менше 95% потрібної інформації) – 57-60 балів;

– “дуже добре” – повна і аргументована відповідь (не менше 85% потрібної інформації), або незначні неточності) – 51-56 балів;

– “добре” – достатньо повна і аргументована відповідь (не менше 75% потрібної інформації, або незначні неточності) – 45-50 балів;

– “задовільно” – неповна і недостатньо аргументована відповідь (не менше 65% потрібної інформації та деякі помилки) – 39-44 балів;

– “достатньо” – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки) – 36-38 балів;

– “незадовільно”, відповідь не відповідає умовам на “достатньо” – 0 балів.

Максимальна сума вагових балів, набраних за залікову контрольну роботу, з умовою зарахування балів, отриманих за виконання реферату, складає 100 балів.

3. Умовою атестації є отримання не менш ніж 50% від кількості балів, яку курсант може отримати на час проведення атестації.

4. Рейтингова оцінка трансформується до університетської системи оцінювання згідно з таблицею 1.

5. Якщо сума набраних, протягом семестра, балів менш ніж 60, курсант виконує залікову контрольну роботу. У цьому разі сума балів за виконання ІСЗ та залікову контрольну роботу переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею 1.

6. Курсант, який у семестрі отримав $RD > 60$ балів, може прийняти участь у заліковій контрольній роботі.

Таблиця 1. Переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою

Кількість балів	Оцінка
95-100	Відмінно
85-94	Дуже добре
75-84	Добре
65-74	Задовільно
60-64	Достатньо
Менше ніж 60	Незадовільно

7. Якщо здобувач виконав умови допуску до семестрового контролю у формі заліку, але набрав менше 60 балів, то результуюча оцінка виставляється за результатами залікової контрольної роботи, з урахуванням “жорсткої РСО”. При жорсткій РСО – попередній рейтинг здобувача з відповідної навчальної дисципліни (за винятком рейтингу семестрового завдання) скасовується і він отримує оцінку з урахуванням результатів залікової контрольної роботи. Жорстка РСО формує відповідальне ставлення здобувача до виконання залікової контрольної роботи, змушує його критично оцінити рівень своєї підготовки та ретельно готуватися до заліку.

9. Додаткова інформація з навчальної дисципліни

Перелік питань, які виносяться на семестровий контроль

1. Характеристика міжнародних відносин: сутність, зміст і принципи.
2. Поняття, предмет, механізми і суб’єкти міжнародних відносин.
3. Основні тенденції розвитку сучасних міжнародних відносин.
4. Глобальні та регіональні зміни у міжнародних відносинах.
5. Характеристика міжнародних відносин: сутність, принципи, глобальні і регіональні суб’єкти (ООН, ОБСЄ, РЕ, ЄС, НАТО тощо).
6. Мета, принципи діяльності, структура і загальна характеристика ООН.
7. ЄС: сутність, цілі, принципи діяльності та загальна характеристика.
8. Роль міжнародних організацій у справі забезпечення миру і безпеки.
9. Генезис і еволюція глобальних політичних, економічних, соціальних, інформаційних трансформацій.
10. Види міжнародних організацій як основних суб’єктів міжнародних відносин.
11. Сутність та основні типи міжнародної інтеграції.
12. Інтеграційні проблеми сучасності.
13. Зміст і співвідношення понять глобалізація, інтернаціоналізація та інтеграція.
14. Конституційні засади зовнішньополітичної діяльності України.
15. За якими ознаками можна побудувати класифікацію інтеграційних процесів?
16. Глобальні проблеми екології, економіки і соціального розвитку та шляхи їх розв’язання.
17. Україна в системі геополітичних координат і принципи її зовнішньополітичної діяльності.
18. Євроатлантичний вибір як шлях магістрального розвитку України.
19. Поняття соціального насильства, його сутність і типи.
20. Війна як найбільш гостра форма політичного насильства, її сутність, причини і класифікація.
21. Безпека як системне явище: сутність, структура і механізми забезпечення.
22. Конституційно-правові засади забезпечення національної безпеки України.
23. Актуальні загрози і напрями державної політики національної безпеки України згідно з “Стратегією національної безпеки України.”
24. Загальна характеристика видів національної безпеки (воєнна, громадська, державна, зовнішньополітична, економічна, екологічна, інформаційна, кібербезпека).
25. Основи, цілі та принципи національної безпеки і оборони та фундаментальні національні інтереси згідно із Законом “Про національну безпеку України”.

26. “Воєнна доктрина України” про безпекове середовище (глобальні, регіональні та національні аспекти) у контексті воєнної безпеки України.
27. Цілі, основні завдання і шляхи реалізації воєнної політики України згідно з “Воєнною доктриною України”.
28. Пріоритети і правові засади забезпечення кібербезпеки і безпеки інформаційних ресурсів.
29. Інформаційна безпека: сутність, структура, загальна характеристика.
30. Воєнна безпека: сутність, зміст і призначення.
31. Сектор безпеки і оборони і національна політика держави.
32. Місце і завдання Держспецзв’язку в секторі безпеки і оборони України.
33. Сили оборони як головний суб’єкт воєнної безпеки.
34. Державна безпека України: місце в системі національної безпеки.
35. Громадська безпека: сутність, зміст і механізми забезпечення.
36. Екологічна безпека: сутність, зміст і загальна характеристика.
37. Глобалізація світу, глобальні загрози і міжнародна безпека.
38. Зміст і співвідношення понять глобалізація, інтернаціоналізація та інтеграція.
39. Сучасна система, принципи і структура міжнародної безпеки.
40. Євроінтеграційні процеси і проблеми безпеки Євросоюзу.
41. Глобальні трансформації і безпека у Європейському регіоні.
42. Інститути європейської регіональної системи безпеки: цілі, принципи і механізми функціонування (ОБСЄ, ЄСБО тощо).
43. Глобальна і регіональна система безпеки: сучасна і перспективна роль України.
44. Геополітичне становище, безпекове середовище і стратегічні цілі євроатлантичної інтеграції України.
45. Національні інтереси України і стратегічні пріоритети євроінтеграції.
46. Євроатлантична інтеграція України як чинник національної безпеки.
47. НАТО як суб’єкт міжнародної політики і безпеки.
48. Засади створення, принципи функціонування і структура НАТО.
49. Співробітництво України з Організацією Північноатлантичного договору в секторі оборони і безпеки.
50. Місце Програми «Партнерство заради миру» в діяльності НАТО.
51. Які структури НАТО відносяться до військових?
52. Конституція і закони України щодо стратегічного курсу України на повноправне членство в Євросоюзі та НАТО.
53. Критерії членства НАТО.
54. Призначення і принципи діяльності Ради Європи (РЄ).
55. Мета і принципи функціонування Ради північноатлантичного співробітництва (РПАС).
56. Сутність міжнародних миротворчих операцій.
57. Мета створення і принципи застосування європейських сил швидкого реагування (ЄСШР).
58. “Хартія про особливе партнерство між Україною та Організацією Північноатлантичного договору” про розвиток та поглиблення стратегічного партнерства.
59. Україна як об’єкт і суб’єкт європейської системи безпеки.
60. Співпраця України з європейськими організаціями безпеки.
61. Перспективи інтеграції України в євроатлантичну спільноту.
62. Миротворчі місії України.
63. Етапи становлення відносин між Україною і НАТО.
64. Напрямки співпраці України з НАТО.
65. Головні напрями діяльності України в межах Ради євроатлантичного партнерства (РСАП).
66. Демократичний цивільний контроль над сектором безпеки і оборони.
67. Конституційно-правові засади спільних дій України – НАТО.

Рекомендована тематика рефератів (ІСЗ)

1. Поняття “глобалізації”. Основні риси глобалізації у концепції Т. Фрідмена.
2. Етапи глобалізаційної інтеграції людства.
3. Генезис і еволюція глобальних трансформацій.
4. Стратегія інтеграції Європи за поглядами Д. Ружмона.
5. Зміст і співвідношення понять глобалізація, інтернаціоналізація та інтеграція.
6. Ознаки нового “світоладу” та чинники його конституювання згідно з концепцією Б. Гаврилишина.
7. Сутність та основні типи міжнародної інтеграції.
8. Науково-технологічний прогрес і тенденції глобалізації.
9. Концепції поміркованої та радикальної (неоліберальної) глобалізації.
10. Специфіка та зміст глобальних проблем людства.
11. Глобальні екологічні загрози людству, їх суть та зміст.
12. Ідея ризику та її вплив на життєдіяльність людини. Еко-ризик, еко-загрози та еко-майбутнє людства.
13. Учені Римського клубу про глобальне прогнозування розвитку людства.
14. Зміст ідей доповіді А. Печеї Римському клубові – Програма глобальних дій.
15. Безпека, сталий розвиток та інформаційне суспільство.
16. Глобальні сценарії сталого розвитку: FROG, GEOPOLITY, JUZZ.
17. Глобалізація і культурне розмаїття.
18. Інтернетизація людства як ефективний спосіб культурного обміну.
19. Теоретичні погляди на безпеку, її сутність, зміст і класифікацію.
20. Державна безпека України: місце в системі національної безпеки.
21. Інформаційна безпека України, її сутність і характеристика.
22. Поняття і зміст і механізми економічної безпеки.
23. Воєнна безпека держави як складова національної безпеки.
24. Концепції міжнародної безпеки и сучасність.
25. Україна в системі сучасних геополітичних координат.
26. Стратегія сталого розвитку і національна безпека України.
27. Міжнародна безпека і євроінтеграційні процеси.
28. Міжнародна безпека та євроатлантична інтеграція України.
29. Правові засади євроатлантичної політики України.
30. Вимоги міжнародного права і національного законодавства щодо міжнародної безпеки та євроатлантичної інтеграції України
31. Регіональна система безпеки: сутність, структура, принципи, цілі і завдання.
32. ООН як суб’єкт глобальної безпеки: принципи діяльності у сфері підтримання міжнародної безпеки.
33. Загальна характеристика ООН як суб’єкту міжнародної безпеки.
34. Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ): принципи і напрями діяльності.
35. Європейський Союз і міжнародні владні інститути.
36. НАТО як суб’єкт міжнародної політики та безпеки.
37. Інститути європейської регіональної системи безпеки.
38. Головні напрями діяльності України в межах Ради євроатлантичного партнерства (РСАП).
39. “Хартія про особливе партнерство між Україною та Організацією Північноатлантичного договору” про розвиток та поглиблення відносин стратегічного партнерства з НАТО.
40. Участь Збройних Сил України у миротворчій діяльності під проводом НАТО.
41. Співробітництво України з Організацією Північноатлантичного договору в секторі оборони і безпеки.
42. Кіберпростір і кібербезпека у міжнародних відносинах.

43. Кіберпростір держави як сфера захисту конституційних прав і свобод людини.
44. Міжнародні стандарти прав і свобод людини у світовому і національному кіберпросторі.
45. Інформаційне суспільство, інформаційний простір та інформаційна безпека.
46. Інформаційна безпека, як чинник і передумова сталого розвитку суспільства.
47. Міжнародні документи про права людини та їх захист у кіберпросторі.
48. Реалізація і втілення міжнародних стандартів прав людини як передумова формування службових відносин у військовому колективі.
49. Міжнародні стандарти з прав і свобод людини як правова основа формування службових відносин у військовому колективі.
50. Європейська Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та її імплементація у національному праві України.
51. Захист прав і свобод людини і виклики міжнародного тероризму як глобальна проблема сучасності.
52. Становлення, поняття та зміст системи міжнародного захисту прав людини Механізм ООН у сфері захисту прав людини.
53. Сучасна і перспективна роль України в європейській системі безпеки.